

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA ĪVA BOTA [YVES BOT]
SECINĀJUMI,
sniegti 2017. gada 12. decembrī¹

Lieta C-15/16

Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht
pret
Ewald Baumeister

(*Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa, Vācija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesību aktu tuvināšana – Finanšu instrumentu tirgi –
Piekļuve informācijai par uzraugāmu uzņēmumu, kas ir finanšu tirgu uzraudzības iestādes rīcībā –
Direktīva 2004/39/EK – 54. panta 1. punkts – Jēdzieni “dienesta noslēpums” un “konfidenciāla
informācija”

I. Ievads

1. Izskatāmajā lietā Tiesa tiek aicināta lemt par Direktīvas 2004/39/EK² 54. panta 1. punkta interpretāciju, ciktāl ir runa par dienesta noslēpuma neizpaušanas pienākuma apjomu, kas gulstas uz finanšu tirgu valsts uzraudzības iestādēm, un jēdzienu “konfidenciāla informācija”, kurš papildinās tās no 2014. gada 12. novembra sprieduma *Altmann* u.c.³ izrietošo judikatūru.

2. Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Ewald Baumeister* un *Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht* (Federālais finanšu darījumu uzraudzības dienests, Vācija, turpmāk tekstā – “*BaFin*”) saistībā ar šā pēdējā minētā lēmumu atteikt prasītājam pamatlietā piekļuvi konkrētiem dokumentiem par sabiedrību *Phoenix Kapitaldienst GmbH* (turpmāk tekstā – “*Phoenix*”).

3. Manas analīzes noslēgumā, ņemot vērā finanšu tirgu uzraudzības specifiku, Tiesai tiks ieteikts piešķirt visplašāko iespējamo tvērumu jēdzieniem “konfidenciāla informācija” un “dienesta noslēpums”, nospriežot, ka visa informācija, tajā skaitā sarakstes un paziņojumi, attiecībā uz uzraugāmu uzņēmumu, kurus ir saņēmusi vai sagatavojusi finanšu tirgu uzraudzības valsts iestāde, nepastāvot citiem nosacījumiem, ietilpst jēdzienā “konfidenciāla informācija” Direktīvas 2004/39 54. panta 1. punkta otrā teikuma izpratnē un ka tādējādi tā ir aizsargājama saskaņā ar šīs direktīvas 54. panta 1. punkta pirmo teikumu.

¹ Oriģinālvaloda – franču.

² Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Direktīva, kas attiecas uz finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Padomes Direktīvas 85/611/EEK un 93/6/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/12/EK un atceļ Padomes Direktīvu 93/22/EEK (OV 2004, L 145, 1. lpp.). No 2017. gada 3. janvāra šī direktīva ir atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Direktīvu 2014/65/ES par finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Direktīvu 2002/92/EK un Direktīvu 2011/61/ES (OV 2014, L 173, 349. lpp.). Direktīvas 2004/39 54. pants ir aizstāts ar Direktīvas 2014/65 76. pantu.

³ Spriedums C-140/13, EU:C:2014:2362.

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

4. Direktīvas 2004/39 preambulas 2., 63. un 71. apsvērumā ir noteikts:

“(2) [...] jāparedz saskaņošanas pakāpe, kas vajadzīga, lai ieguldītājiem nodrošinātu augstu aizsardzības līmeni un ļautu ieguldījumu sabiedrībām sniegt pakalpojumus visā Kopienā, kura ir vienotais tirgus, piederības valsts uzraudzībā. [...]”

[..]

(63) [...] Pārrobežu darbību pieaugošās aktivitātes dēļ kompetentām iestādēm savstarpēji jāsniedz attiecīgā informācija, kas vajadzīga to funkciju izpildei, lai nodrošinātu šīs direktīvas efektīvo piemērošanu, tostarp piemērošanu situācijās, kad pārkāpums vai aizdomas par pārkāpumu var attiekties uz iestādēm divās vai vairākās dalībvalstīs. Apmainoties ar informāciju, ir stingri jāievēro dienesta noslēpums, lai nodrošinātu nevainojamu minētās informācijas nosūtīšanu un īpašu tiesību aizsardzību.

[..]

(71) Lai sasniegtu mērķi, kas paredz izveidot integrētu finanšu tirgu, kurā ieguldītāji ir efektīvi aizsargāti un vispārējā tirgus efektivitāte un integritāte ir nodrošināta, ir jāizveido kopīgas normatīvās prasības, kas attiecas uz ieguldījumu sabiedrībām neatkarīgi no tā, kur Kopienā tām ir izsniegta atļauja, un ar ko reglamentē regulētu tirgu un citu tirdzniecības sistēmu darbību, lai novērstu to, ka nepārskatāmība vai traucējumi grauj Eiropas finanšu sistēmas efektīvo darbību kopumā. [...]”

5. Šīs direktīvas 17. panta “Vispārēja prasība attiecībā uz pašreizēju uzraudzību” 1. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentās iestādes uzrauga ieguldījumu sabiedrību darbības, lai novērtētu atbilstību šajā direktīvā paredzētajiem darbības nosacījumiem. Dalībvalstis nodrošina, ka ir noteikti attiecīgi pasākumi, lai ļautu kompetentajām iestādēm iegūt informāciju, kas vajadzīga, lai novērtētu ieguldījumu sabiedrību atbilstību minētajām saistībām.”

6. Minētās direktīvas 54. pantā “Dienesta noslēpums” ir noteikts:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentajām iestādēm, visām personām, kas strādā vai ir strādājušas to kompetento iestāžu vai to vienību labā, kurām uzdevumi ir deleģēti atbilstoši 48. panta 2. punktam, kā arī revidentiem un speciālistiem, ko instruējušas kompetentās iestādes, ir saistošs pienākums glabāt dienesta noslēpumu. Konfidenciālu informāciju, ko tās var saņemt, pildot savus pienākumus, nevar izpaust nevienai personai vai iestādei, izņemot pārskata vai apkopojuma veidā tā, lai nevar identificēt atsevišķas ieguldījumu sabiedrības, tirgus dalībniekus, regulētus tirgus vai jebkuru citu personu, izņemot gadījumus, uz kuriem attiecas krimināltiesības vai pārējie šīs direktīvas noteikumi.

2. Ja ieguldījumu sabiedrība, tirgus dalībnieks vai regulēts tirgus ir atzīts par maksātnespējīgu vai obligāti likvidējamu, konfidenciālu informāciju, kas neattiecas uz trešām personām, var izpaust civillietās vai komerciālā tiesvedībā, ja tas ir vajadzīgs tiesvedības veikšanai.

3. Neskarot gadījumus, uz ko attiecas krimināltiesības, kompetentās iestādes, struktūras vai fiziskas vai juridiskas personas, kas nav kompetentās iestādes un kas saņem konfidenciālu informāciju atbilstoši šai direktīvai, to var izmantot tikai, veicot savus pienākumus un funkcijas, attiecībā uz kompetentajām iestādēm, ievērojot šīs direktīvas darbības jomu, vai – attiecībā uz citām iestādēm, struktūrām vai

fiziskām vai juridiskām personām – mērķim, kādam šī informācija tām sniegta, un/vai saistībā ar administratīvo tiesvedību vai tiesvedību, kas ir īpaši saistīta ar minēto funkciju veikšanu. Tomēr, ja kompetentā iestāde vai cita iestāde, struktūra vai persona, kas sniedz informāciju, piekrīt, tad kompetentā iestāde, kas saņem informāciju, var izmantot to citiem mērķiem.

4. Uz visu konfidenciālu informāciju, kas saņemta, ar ko veikta apmaiņa vai kas nosūtīta atbilstoši šai direktīvai, attiecas dienesta noslēpuma nosacījumi, kas noteikti šajā pantā. Tomēr šis pants neliedz kompetentajām iestādēm apmainīties ar konfidenciālu informāciju vai nosūtīt to saskaņā ar šo direktīvu un citām direktīvām, kas piemērojamas ieguldījumu sabiedrībām, kredītiestādēm, pensiju fondiem, [pārvedamu vērtspapīru kolektīvu ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU)], apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas starpniekiem, apdrošināšanas uzņēmumiem, regulētiem tirgiem vai tirgus dalībniekiem, vai citādi, saņemot piekrišanu no kompetentās iestādes vai citas iestādes vai struktūras vai fiziskas vai juridiskas personas, kas darījusi zināmu attiecīgo informāciju.

5. Šis pants neliedz kompetentajām iestādēm saskaņā ar valsts tiesību aktiem apmainīties ar konfidenciālu informāciju vai nosūtīt konfidenciālu informāciju, kas nav saņemta no citas dalībvalsts kompetentās iestādes.”

7. Direktīvas 2004/39 56. panta “Pienākums sadarboties” 1. punktā ir noteikts:

“Dažādu dalībvalstu kompetentās iestādes savstarpēji sadarbojas vienmēr, kad tas ir vajadzīgs, lai izpildītu to pienākumus, kas paredzēti šajā direktīvā, izmantojot pilnvaras, kas tām piešķirtas vai nu ar šo direktīvu, vai ar valstu tiesību aktiem.

Kompetentās iestādes sniedz palīdzību pārējo dalībvalstu kompetentajām iestādēm. Jo īpaši tās apmainās ar informāciju un sadarbojas jebkurā izmeklēšanā vai uzraudzības darbībās.

[..]”

B. Vācijas tiesības

8. Lietā piemērojamas ir 2005. gada 5. septembra *Informationsfreiheitsgesetz* (Likums par informācijas brīvību)⁴, kas grozīts ar 2013. gada 7. augusta likumu⁵ (turpmāk tekstā – “IFG”), kā arī 1998. gada 9. septembra *Kreditwesengesetz* (Kredītiestāžu likums)⁶, kas grozīts ar 2013. gada 4. jūlija likumu⁷ (turpmāk tekstā – “KWG”), tiesību normas.

9. IFG 1. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Ikvienai personai ir tiesības piekļūt federālo iestāžu rīcībā esošai oficiālai informācijai, ievērojot šajā likumā paredzētos nosacījumus.”

10. Saskaņā ar IFG 3. pantu “Īpašu sabiedrības interešu aizsardzība”:

“Tiesību piekļūt informācijai nav, ja:

1. informācijas izpaušana var nelabvēlīgi ietekmēt:

[..]

⁴ BGBI. 2005 I, 2722. lpp.

⁵ BGBI. 2013 I, 3154. lpp.

⁶ BGBI. 1998 I, 2776. lpp.

⁷ BGBI. 2013 I, 1981. lpp.

d) nodokļu, konkurences un regulatīvo iestāžu kontroles un uzraudzības funkcijas;

[..]

4. saistībā ar informāciju ir jāievēro dienesta noslēpums vai konkrētās iestādes noslēpums, vai arī pienākums glabāt noslēpumu vai konfidencialitāti, kas paredzēts tiesību aktā vai vispārējos administratīvajos noteikumos par klasificētas informācijas materiālo un organizatorisko aizsardzību.”

11. IFG 5. pantā ir garantēta “personīga rakstura datu aizsardzība”, savukārt šā likuma 6. pants attiecas uz “intelektuālā īpašuma, komercnoslēpumu un darījumu noslēpumu aizsardzību”.

12. KWG 9. panta “Pienākums ievērot konfidencialitāti” 1. punktā ir paredzēts:

“[BaFin] nodarbinātās personas, ciktāl [tās] darbojas šā likuma īstenošanā, nav tiesīgas bez atļaujas izpaust vai izmantot faktus, kuri [tām] kļuvuši zināmi šīs darbības rezultātā un kuru neizpaušana, it īpaši rūpniecisko un komercnoslēpumu, ir institūcijas vai trešās personas interesēs, pat ja [tās] ir izbeigušas dienesta attiecības vai savu darbību. Šī norma neietekmē [1990. gada 20. decembra *Bundesdatenschutzgesetz* (Federālais datu aizsardzības likums)⁸] normas, kas ir jāievēro kredītiestādēm un kontrolētajiem uzņēmumiem [..].”

III. Pamatlietas fakti un prejudiciālie jautājumi

13. E. Baumeister ir viens no ieguldītājiem, kuriem *Phoenix* krāpniecisko darbību dēļ ir nodarīti zaudējumi. 2005. gadā šim pēdējam minētajam tika uzsākts maksātnespējas process, pēc kura izrādījās, ka tā finansēšanas modelis ir bijis balstīts uz krāpniecisku finanšu piramīdas shēmu.

14. E. Baumeister saskaņā ar IFG 1. panta 1. punktu iesniedza lūgumu piekļūt zināmiem *Phoenix* dokumentiem, proti, speciālās pārbaudes ziņojumam, revidentu ziņojumiem, iekšējiem dokumentiem, ziņojumiem un korespondencei, ko BaFin saņēmis vai sagatavojis, veicot šīs sabiedrības uzraudzību. BaFin atteicās apmierināt šo lūgumu.

15. 2008. gada 12. martā *Verwaltungsgericht* (Administratīvā tiesa, Vācija) uzdeva BaFin atļaut piekļuvi lūgtajiem dokumentiem, ciktāl tajos nav ietverti ražošanas vai komercnoslēpumi.

16. Apelācijas tiesvedības gaitā 2010. gada 28. aprīlī *Verwaltungsgerichtshof* (Augstākā administratīvā tiesa, Vācija) uzdeva iesniegt dokumentus, lai izvērtētu BaFin norādītā atteikuma pamatojuma pamatotību. 2010. gada 26. jūlijā *Bundesministerium der Finanzen* (Federālā finanšu ministrija, Vācija) kā pārraudzības iestāde atteicās izpaust lūgto dokumentu saturu.

17. 2012. gada 12. janvārī *Verwaltungsgerichtshof* (Augstākā administratīvā tiesa) atzina, ka šis atteikums ir bijis prettiesisks. Ar 2013. gada 5. aprīļa lēmumu *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa, Vācija) īpašā palāta noraidīja atbildētājas un Federālās finanšu ministrijas prasības, kas bija celtas par 2012. gada 12. janvāra lēmumu. Paralēli noritošā tiesvedībā, kuras ietvaros 2011. gada 24. oktobrī Federālā finanšu ministrija bija izdevusi detalizētāku, ar dažādu lietas materiālos esošo informāciju pamatotu atteikuma paziņojumu, *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa) īpašā palāta, pamatojoties uz prasītājas šajā paralēlajā tiesvedībā prasību, ar 2013. gada 5. aprīļa lēmumu grozīja *Verwaltungsgerichtshof* (Augstākā administratīvā tiesa) 2012. gada 9. marta lēmumu un atzina, ka atteikums iesniegt dokumentus bijis prettiesisks nevis kopumā, bet tikai daļēji.

8 BGBI. 1990 I, 2954. lpp.

18. 2013. gada 29. novembrī *Verwaltungsgerichtshof* (Augstākā administratīvā tiesa) nosprieda, ka atbilstoši *IFG* 1. panta 1. punktam *E. Baumeister* bija tiesības piekļūt viņa lūgtajiem dokumentiem. Pretēji *BaFin* uzskatam piekļuvi informācijai nedrīkstēja vispārīgi atteikt saskaņā ar *IFG* 3. panta 4. punktu, to skatot kopsakarā ar *KWG* 9. pantu. *Verwaltungsgerichtshof* (Augstākā administratīvā tiesa) ieskatā, aizsargājami ir tikai atsevišķi konkrētajā gadījumā noskaidrojamie ražošanas un komercnoslēpumi, kā arī trešo personu personas dati *IFG* 5. panta 1. punkta izpratnē. Taču *BaFin* nebija pietiekami informējusi par to, ka konkrētajā gadījumā ir runa par šādiem aizsargājamiem datiem, aprobežojoties vien ar vispārīgu informāciju.

19. Turklāt *Verwaltungsgerichtshof* (Augstākā administratīvā tiesa) secināja, ka no Savienības tiesībām neizriet nekāds cits risinājums, jo tajās neesot paredzēts, ka uzraudzības iestādei ir jāievēro absolūts konfidencialitātes pienākums, kas visos gadījumus būtu šķērslis izpildīt pienākumu atļaut piekļuvi dokumentiem. Prasītāja tiesības arī nebija pretrunā *Phoenix* kā maksātnespējīgās parādnieces vai lietā pieaicinātā maksātnespējas administratora iespējamajām tiesībām.

20. Par šo spriedumu *BaFin* iesniedza *Revision* prasību iesniedzējtiesā – *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa). Šī pēdējā minētā uzskata, ka tās pieņemamais nolēmums ir atkarīgs no vairāku jautājumu izvērtējuma par Direktīvas 2004/39 interpretāciju, kurus Tiesa nav izvērtējusi 2014. gada 12. novembra spriedumā *Altmann* u.c.⁹.

21. Šajā ziņā *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa) norāda, ka tvērums, kādu *Verwaltungsgerichtshof* (Augstākā administratīvā tiesa) ir atzinusi *KWG* 9. panta 1. punktā paredzētajai aizsardzībai, ir pārāk šaurs divu iemeslu dēļ.

22. Pirmkārt, *KWG* 9. panta 1. punkts aptverot nevis vienīgi ražošanas un komercnoslēpumus, kas esot norādīti tikai kā piemēri, kā arī personas datus, bet gan vispārēji visus faktus, kuri nav publiski pieejami, kuriem var piekļūt tikai ierobežots personu loks un attiecībā uz kuriem uzraugāmajam uzņēmumam vai trešajai personai pastāv interese saglabāt to konfidencialitāti. Tas attiecoties ne vien uz ražošanas un komercnoslēpumiem, kuru izpaušana var ietekmēt tirgū strādājoša uzņēmuma konkurences stāvokli, bet arī tai skaitā uz maksātnespējīga uzņēmuma informāciju (piemēram, par noieta kanāliem un klientu datiem) ar kapitāla vērtību, kas varētu tikt realizēta par labu kreditoriem.

23. Otrkārt, *KWG* 9. panta 1. punkts papildus tajā noteiktajam aizsargājot arī paziņojumus un informāciju, kuru saglabāt kā konfidenciālu leģitīma interese ir vienīgi *BaFin*. Tas izrietot no mērķa, kas jāsasniedz ar Direktīvu 2004/39 – izveidot efektīvu uzraudzību pār ieguldījumu uzņēmumu darbību. Tātad Direktīvas 2004/39 54. panta 1. punktā paredzētais dienesta noslēpums esot jāattiecina arī uz dokumentiem, kurus aptver tā sauktais “piesardzības” noslēpums.

24. Iesniedzējtiesas ieskatā, Direktīvas 2004/39 54. panta 1. punkta interpretācija ir pamats vēl citiem jautājumiem, kurus ir svarīgi izvērtēt.

25. Vispirms šī tiesa vaicā, vai atbilstoši Savienības tiesībām *KWG* 9. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to konfidencialitātes pienākumam tiek piešķirts plašs tvērums un tiek ļauts dokumentos esošo informāciju kvalificēt vai nekvalificēt kā “konfidenciālu”, balstoties tikai un vienīgi formālām pazīmēm.

26. Judikatūra par “dienesta noslēpuma” jēdzienu Savienības tiesībās nedodot nekādu pamatu tādai konfidencialas informācijas un dienesta noslēpuma izpratnei, kas piešķir izšķirošu nozīmi informācijas izcelsmei un kas nav atkarīga ne no kāda cita vērtējuma un kurā attiecīgā ar uzņēmumu saistītā informācija vairs netiek vērtēta un klasificēta pēc tās satura un – it īpaši ekonomiskajām – izpaušanas sekām. Šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda uz trīs Eiropas Savienības Vispārējās tiesas formulētiem

⁹ C-140/13, EU:C:2014:2362.

nosacījumiem lietās par konkurences tiesībām, lai informācija varētu tikt aizsargāta kā dienesta noslēpums. Tomēr, ņemot vērā īpatnības finanšu tirgu uzraudzībā, kur ir nepieciešama savstarpēja uzticēšanās starp uzraugāmajām kredītiestādēm un uzraudzības iestādēm, iesniedzējtiesas ieskatā, varētu būt iespējams atteikties no nosacījumiem par izpaušanas rezultātā nodarītu kaitējumu un objektīvi aizsargājamām interesēm.

27. Tālāk – gadījumā, ja tik vispārīgi kritēriji, lai noskaidrotu, kāda dokumentos ietvertā informācija ietilpst dienesta noslēpumā, nav saderīgi ar Direktīvu 2004/39, būtu jāprecizē no šīs direktīvas izrietošās prasības, lai varētu konstatēt, ka pastāv dienesta noslēpums.

28. It īpaši, ņemot vērā Tiesas judikatūru par Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regulu (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem¹⁰, iesniedzējtiesa vaicā, pirmkārt, vai ir argumentēti jāizklāsta, ka konkrētajā gadījumā informācijas izpaušana apdraudētu aizsargājamās intereses, un, otrkārt, vai finanšu nozares uzraudzības jomā pastāv līdzvērtīga prezumpcija tai, kāda ir ietverta Regulā Nr. 1049/2001, saskaņā ar kuru tādu dokumentu izpaušana, ar kuriem apmainījušies Eiropas Komisija un uzņēmumi, principā apdraud gan ar izmeklēšanas darbībām sasniedzamo mērķu aizsardzību, gan konkrēto uzņēmumu komerciālo interešu saglabāšanu.

29. Visbeidzot, rodoties jautājums par to, cik ilgi informācija saglabā dienesta noslēpuma statusu. Iesniedzējtiesas ieskatā, apmēram, kādā konfidenciālā informācija ir jāaizsargā, ar laiku vajadzētu samazināties. Tomēr finanšu tirgu uzraudzības sevišķās iezīmes varētu pamatot citu vērtējumu, kas būtu saistīts vienīgi ar sākotnēji saņemtajā informācijā – tas ir, tās paziņošanas uzraudzības iestādei laikā – esošo “komercnoslēpumu” kvalifikāciju.

30. Savukārt, ja ir jāņem vērā laika gaitā notiekošās situācijas izmaiņas, iesniedzējtiesa vaicā, vai ir iespējams pieņemt, ka pēc zināma laika informācija ir zaudējusi savu aktualitāti, kas tai piešķir tās ekonomisko vērtību konkurences tirgū. Šajā ziņā tā atsaucas uz Komisijas paziņojumu par noteikumiem attiecībā uz piekļuvi lietas materiāliem konkurences tiesību lietās¹¹, kuru esot atbalstījuši Vispārējā tiesa. No tā izrietot, ka par konfidenciālu nav uzskatāma informācija, kas ir piecus gadus veca vai vecāka un kas šā iemesla dēļ ir jāuzskata par vēsturisku, ja vien ieinteresētā persona nepierāda, ka, neraugoties uz tās senumu, šī informācija joprojām ietver būtiski svarīgus elementus par tās sniedzēja vai trešās personas saimniecisko stāvokli.

31. Šādos apstākļos *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa) ir nolēmusi apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

- “1. a) Vai [Direktīvas 2004/39] 54. panta 1. punkta otrajā teikumā minētajā jēdzienā “konfidenciāla informācija” un tādējādi [šīs direktīvas] 54. panta 1. punkta otrajā teikumā minētajā jēdzienā “konfidenciāla informācija” neatkarīgi no citiem nosacījumiem ietilpst visa ar uzņēmumu saistītā informācija, ko uzraudzītais uzņēmums sniedzis uzraudzības dienestam?
- b) Vai “piesardzības noslēpums” kā daļa no [Direktīvas 2004/39] 54. panta 1. punkta pirmajā teikumā minētā dienesta noslēpuma neatkarīgi no citiem nosacījumiem ietver visus lietas materiālos iekļautos uzraudzības dienesta izteikumus, tostarp tā korespondenci ar citām iestādēm?

¹⁰ OV 2001, L 145, 43. lpp.

¹¹ Komisijas paziņojums par noteikumiem attiecībā uz piekļuvi Komisijas lietas materiāliem, ievērojot EK Līguma 81. un 82. pantu [šobrīd – LESD 101. un 102. pants], EEZ līguma 53., 54. un 57. pantu un Padomes Regulu (EK) Nr. 139/2004 (OV 2005, C 325, 7. lpp.).

Jā uz a) un b) daļu tiek sniegta noliedzoša atbilde:

- c) vai [Direktīvas 2004/39] 54. panta 1. punkta noteikums par dienesta noslēpumu ir jāinterpretē tādējādi, ka informācijas atzišanai par konfidencialu:
- i) nozīme ir tam, vai informācija pēc būtības ir dienesta noslēpums vai piekļuve informācijai varētu konkrēti un reāli iespaidot interesi saglabāt konfidencialitāti, vai
 - ii) ir jāņem vērā citi apstākļi, kuru gadījumā informācija ir dienesta noslēpums, vai
 - iii) uzraudzības dienests attiecībā uz tā lietas materiālos iekļauto informāciju, kas saistīta ar uzraudzītās institūcijas uzņēmumu, un ar to saistītajiem uzraudzības dienesta dokumentiem var atsaukties uz atspēkojamu prezumpciju, ka šajā ziņā ir ietekmēti komercnoslēpumi vai piesardzības noslēpumi?
- 2) Vai jēdziens “konfidenciāla informācija” [Direktīvas 2004/39] 54. panta 1. punkta otrajā teikumā ir jāinterpretē tādējādi, ka uzraudzības dienesta sniegtas informācijas, kas saistīta ar uzņēmumu, atzišanai par aizsargājamu komercnoslēpumu vai citādu aizsargājamu informāciju nozīme ir tikai brīdim, kad tā sniegta uzraudzības dienestam?

Jā uz otro jautājumu tiek sniegta noliedzoša atbilde:

- 3) Vai saistībā ar jautājumu, vai ar uzņēmumu saistīta informācija ir jāaizsargā kā komercnoslēpums neatkarīgi no uzņēmējdarbības vides izmaiņām un tādējādi tā ir [Direktīvas 2004/39] 54. panta 1. punkta otrajā teikumā minētais dienesta noslēpums, vispārīgi ir jāpieņem laika robeža – piemēram, pieci gadi –, pēc kuras pārsniegšanas atspēkojami tiek pieņemts, ka informācija ir zaudējusi savu ekonomisko nozīmi? Vai tas pats attiecas uz piesardzības noslēpumu?”

IV. Mana analīze

32. Vispirms uzmanība vēršama uz to, ka papildus analizējamajiem Savienības tiesību aktiem arī atsevišķos citos ir ietvertas normas par pienākumu neizpaust dienesta noslēpumu, kas ir līdzīgas Direktīvas 2004/39 54. pantam. Tostarp, attiecībā uz dalībvalstu uzraudzības iestādēm, tas tā ir Direktīvas 2009/65/EK¹² 102. pantā un Direktīvas 2013/36/ES¹³ 53. pantā, kā arī – attiecībā uz Eiropas uzraudzības iestādēm – Regulas (ES) Nr. 1093/2010¹⁴ 70. pantā un Regulas (ES) Nr. 1095/2010¹⁵ 70. pantā.

33. Tomēr Tiesa nekad nav lēmusi ne par pašu dienesta noslēpuma definīciju, ne par jēdziena “konfidenciāla informācija” ietvariem saistībā ar finanšu tirgu uzraudzības sistēmu¹⁶.

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīva par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) (OV 2009, L 302, 32. lpp.).

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK (OV 2013, L 176, 338. lpp.).

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Regula, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/78/EK (OV 2010, L 331, 12. lpp.).

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Regula, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/77/EK (OV 2010, L 331, 84. lpp.).

¹⁶ Tiesā šobrīd ir iesniegts nosacīti līdzīgs lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu lietā *Buccioni* (C-594/16).

34. Taču, kā to savā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu norāda *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa), tai ir bijusi iespēja lemt par tiesībām piekļūt Eiropas Savienības iestāžu administratīvajiem dokumentiem, kā arī par tiesībām piekļūt saistībā ar konkurences tiesībām izdotiem dokumentiem.

35. Piemēram, saistībā ar tiesībām piekļūt Komisijas rīcībā esošajiem dokumentiem konkurences procedūrās Tiesa tostarp ir varējusi precizēt, ka tādas informācijas izpaušana, kas saistīta ar procedūrām par LESD 101. un 102. panta pārkāpumiem, ir princips¹⁷ un ka, pat ja ieinteresētais uzņēmums iebilst pret informācijas izpaušanu, to tomēr var darīt, ja tā nav uzskatāma par komercnoslēpumu¹⁸ vai citu konfidenciālu informāciju, ja īpaši svarīgas intereses šo izpaušanu padara par nepieciešamu¹⁹ vai ja šī informācija pēc tās rakstura nav aizsargājama kā dienesta noslēpums. Tomēr ne šīs interpretācijas mērķis, ne sekas nekad nav bijuši tādi, kas aizliegtu Komisijai publiskot informāciju par LESD 101. panta pārkāpumu veidojošajiem elementiem, kuri nav aizsargāti pret publiskošanu kādā citā sakarā. Tāpat Tiesa ir norādījusi, ka iecietības programmu ietvaros princips ir lēmumu par pārkāpumiem publiskošana, ja vien tas neapdraud pārbaudes un izmeklēšanas darbības²⁰.

36. Šī judikatūra nozīmē to, ka konkurences noteikumu piemērošanas procedūrās princips ir informācijas publiskošana un tātad tās paplašināta pieejamība, ja vien netiek pierādīts, ka šī informācija ir jāaizsargā kā dienesta noslēpums. Šāda pati loģika tiek piemērota attiecībā uz piekļuvi Savienības iestāžu dokumentiem²¹.

37. Lai gan tāda interpretācija ir pilnībā derīga saistībā ar piekļuvi atsevišķiem Savienības iestāžu dokumentiem vai konkurences tiesību jomā, to tomēr nevar transponēt specifiskajā finanšu tirgu uzraudzības sistēmas jomā. Proti, ir nepieciešams ievērot finanšu tirgu uzraudzību pārvaldošā regulējuma specifiku, kas, manā ieskatā, nepieļauj jebkādu analogiju ar citiem Savienības tiesībās paredzētajiem regulējumiem, pretēji tam, ko savos rakstveida apsvērumos ir tostarp uzsvērusi Komisija. Šeit ir jāņem vērā finanšu tirgu uzraudzības darbības sevišķās iezīmes un Direktīvas 2004/39 54. panta saturs, kurā kā princips ir noteikts dienesta noslēpums, kā arī praktiskās sekas, kādas finanšu tirgu uzraudzības sistēmai rastos tad, ja tiktu dotas tiesības piekļūt dokumentiem, kas ir dalībvalstu uzraudzības iestāžu rīcībā. Šajā jomā ir faktiski neiespējami vilkt paralēles ar citām Savienības tiesību jomām, ņemot vērā to, ka finanšu tirgu uzraudzības sistēmas ietvaros savāktā informācija ir pavisam atšķirīga no informācijas, kas ir Savienības iestāžu rīcībā citās jomās, – gan tās apjoma, gan potenciālā pielietojuma, gan iespējamo seku un arī mērķu dēļ.

38. Finanšu tirgu uzraudzības iestādēm, kā norāda to nosaukums, ir būtisks uzdevums – uzraudzīt un kontrolēt uzņēmumus, kuri darbojas finanšu tirgos. Lai efektīvi pildītu šo uzdevumu, šīm iestādēm ir nepieciešama piekļuve informācijai par uzņēmumiem, kurus tās kontrolē. Šī informācija var tikt ievākta vai nu ar piespiedu līdzekļiem, kas tām paredzēti valstu tiesiskajā regulējumā, vai arī uzraugamajiem uzņēmumiem to nododot brīvprātīgi, apzinoties, ka priekšroka tiek dota šai otrajai metodei, kas ir balstīta uz sadarbību starp šiem uzņēmumiem un uzraudzības iestādēm. Šī

17 Spriedumi, 2010. gada 29. jūnijs, Komisija/*Technische Glaswerke Ilmenau* (C-139/07 P, EU:C:2010:376, 51. punkts), un 2017. gada 13. janvāris, *Deza/ECHA* (T-189/14, EU:T:2017:4, 49. un 55. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

18 Saistībā ar komercnoslēpuma aizsardzību skat. spriedumu, 1986. gada 24. jūnijs, *AKZO Chemie* un *AKZO Chemie UK*/Komisija (53/85, EU:C:1986:256, 28. punkts).

19 Spriedums, 2017. gada 14. marts, *Evonik Degussa*/Komisija (C-162/15 P, EU:C:2017:205, 42. un 45. punkts). Ar šo apelāciju tika mēģināts apstrīdēt 2015. gada 28. janvāra spriedumu *Evonik Degussa*/Komisija (T-341/12, EU:T:2015:51), kura 94. punktā bija norādīti trīs nosacījumi konkurences tiesību pārkāpuma procedūras ietvaros Komisijas rīcībā esošas informācijas neizpaušanai, proti: pirmkārt, tas, ka informācija ir zināma vien ierobežotam personu lokam, otrkārt, ka lūgtā izpaušana var radīt būtisku kaitējumu personai, kura ir sniegusi informāciju, vai trešajai personai un, treškārt, ka intereses, kurām šī izpaušana var nodarīt kaitējumu, ir objektīvi aizsargājamās. Kaut gan šos trīs nosacījumus Tiesa nav tieši pārņēmusi savā spriedumā, tie tajā arī nav noliegti.

20 Spriedums, 2017. gada 14. marts, *Evonik Degussa*/Komisija (C-162/15 P, EU:C:2017:205, 95. un 96. punkts).

21 Šajā nozīmē it īpaši skat. spriedumu, 2008. gada 1. jūlijs, *Zviedrija* un *Turco*/Padome (C-39/05 P un C-52/05 P, EU:C:2008:374), par Regulas Nr. 1049/2001 normās paredzēto izņēmumu no tiesībām piekļūt Savienības iestāžu dokumentiem piemērošanu. Nesenāk – skat. manus secinājumus lietā *ClientEarth*/Komisija (C-57/16 P, EU:C:2017:909, 52. un nākamie punkti).

nepieciešamā sadarbība starp uzraugāmajiem subjektiem un kompetentajām iestādēm pamato šīm iestādēm uzlikto pienākumu neizpaust dienesta noslēpumu, jo, ja šāda pienākuma nav, finanšu tirgu uzraudzīšanai nepieciešamo informāciju uzraugāmie uzņēmumi kompetentajām iestādēm izpaustu atturīgi vai pat ar zināmu pretestību²².

39. Šī dienesta noslēpuma neizpaušanas pienākuma nozīme vēsturiski ir pieaugusi līdz ar finanšu aktivitāšu norisi starptautiskā mērogā un nepieciešamību atvieglot informācijas apmaiņu starp dažādo dalībvalstu kompetentajām iestādēm ar mērķi īstenot pārrobežu darījumu efektīvu uzraudzību iekšējā tirgū²³. Lai to paveiktu, Savienības likumdevējs ir uztvēris ar apmaināmo informāciju saistītās konfidencialitātes prasības jau kopš Pirmās direktīvas 77/780/EEK²⁴, kā principu nosakot dienesta noslēpumu, kas līdz tam bija tikai un vienīgi valsts tiesībās atrunāts jautājums. Lai gan šādi ieviestais tiesiskais regulējums ir ticis grozīts ar Direktīvu 2004/39 un pēc tam ar vēlākiem tiesību aktiem, tās 54. pantā paredzētie dienesta noslēpuma neizpaušanas un konfidencialitātes pienākumi tomēr lielā mērā ir saglabājušies tādi paši²⁵.

40. Tādējādi viss ir atkarīgs no vairāk vai mazāk plaša spektra noteikšanas tam, kas tiek saprasts ar “konfidenciālu” informāciju un kas ir jāaizsargā ar dienesta noslēpumu īpašajā finanšu tirgu uzraudzības sistēmā, neskatoties uz to, ka Direktīvas 2004/39 54. pantā ir noteikts vispārējs dienesta noslēpuma neizpaušanas pienākums, vienlaikus pakārtojot to tieši un izsmelīgi izskaitītiem izņēmumiem²⁶.

41. Šāda Savienības likumdevēja izvēlētā logika mūs interesējošajā jomā tātad ir izpaušanas aizliegums principā, pretēji tam, kas ir paredzēts konkurences tiesībās vai piekļuves Savienības iestāžu dokumentiem jomā, jo abos šajos gadījumos dominē tiesības uz piekļuvi dokumentiem, no kurām ir paredzēti izņēmumi²⁷. Tādējādi apsvērumi, pēc kuriem Savienības likumdevējs ir vadījies finanšu tirgu uzraudzības jomā, ir diametrāli pretēji tiem, kādi ir tikuši izvēlēti tiesību pieklūt Savienības iestāžu administratīvajiem dokumentiem un konkurences tiesību nozarēs²⁸, kurās princips ir pārskatāmība. Tādējādi pamatlīnijas atrisināšanas nolūkā ir iespējams uzskatīt, ka pārskatāmības principu Savienības likumdevējs ir atvirzījis otrajā plānā par labu finanšu tirgu pareizas darbības nepieciešamībai.

42. Šī īpašā racionalitāte ir attaisnojama ar to, ka Direktīvas 2004/39 mērķis, kā to norāda tās preambulas 2. apsvērums, ir izveidot integrētu un saskaņotu finanšu tirgu, kas piedāvā ieguldītājiem augstu aizsardzības līmeni, ļaujot tiem sniegt savus pakalpojumus visā Savienībā²⁹.

43. Tādējādi Direktīvas 2004/39 54. pants nodrošina netraucētu informācijas apmaiņu, paredzot, ka gan uzraugāmie uzņēmumi, gan kompetentās iestādes var būt droši par to, ka konfidenciālā informācija, ar kuru tie apmainās, saglabās šo raksturu³⁰.

22 Šajā nozīmē skat. ģenerāladvokāta N. Jēskinena [N. Jääskinen] secinājumus lietā *Altmann* u.c. (C-140/13, EU:C:2014:2168, 37. punkts).

23 Šajā nozīmē it īpaši skat. Direktīvas 2004/39 preambulas 63. apsvērumu.

24 Padomes 1977. gada 12. decembra Pirmā direktīva par normatīvo un administratīvo aktu saskaņošanu attiecībā uz kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu (OV 1977, L 322, 30. lpp.).

25 Šajā nozīmē skat. noteikumus Direktīvā 2014/65 (it īpaši preambulas 153. apsvērumu un 76. pantu), ar kuru tika pārstrādāta Direktīva 2004/39.

26 Spriedums, 2014. gada 12. novembris, *Altmann* u.c. (C-140/13, EU:C:2014:2362, 34. un 35. punkts).

27 Spriedums, 2017. gada 13. janvāris, *Deza/ECHA* (T-189/14, EU:T:2017:4, 55. punkts un tajā minētā judikatūra). Vispārējais princips ir atļaut sabiedrībai pēc iespējas plašāku piekļuvi Savienības iestāžu rīcībā esošajiem dokumentiem. Izņēmumi no šā principa ir jāinterpretē šauri, kas nozīmē, ka neizpaušana var tikt attaisnota vienīgi ar to, ka attiecīgā piekļuve var konkrēti un faktiski apdraudēt aizsargātās intereses un ka šo interešu apdraudējuma risks ir saprātīgi paredzams, nevis tikai teorētisks (šā sprieduma 51. un 52. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

28 Šajā jomā EBTA Uzraudzības iestādes paziņojumā par noteikumiem attiecībā uz piekļuvi EBTA Uzraudzības iestādes lietas materiāliem, ievērojot EEZ līguma 53., 54. un 57. pantu (OV 2007, C 250, 16. lpp.), ir paredzēti piekļuves noteikumi un ir noteikts piekļuves tiesību princips konkurences jomā (19.–21. punkts). Tāpat tas ir 2010. gada 29. jūnija spriedumā Komisija/*Technische Glaswerke Ilmenau* (C-139/07 P, EU:C:2010:376, 51. un nākamie punkti), lai gan Tiesa nosaka izņēmumus no šā principa par tiesībām uz piekļuvi, kuras tiek piešķirtas pēc lūgumu konkrētas un individuālas izvērtēšanas.

29 Skat. spriedumu, 2014. gada 12. novembris, *Altmann* u.c. (C-140/13, EU:C:2014:2362, 26. punkts), kā arī Direktīvas 2004/39 preambulas 31., 44. un 71. apsvērumu.

30 Spriedumi, 1985. gada 11. decembris, *Hillenius* (110/84, EU:C:1985:495, 27. punkts), un 2014. gada 12. novembris, *Altmann* u.c. (C-140/13, EU:C:2014:2362, 31. un 32. punkts), kā arī Direktīvas 2004/39 preambulas 44. un 63. apsvērums.

44. Vienveidīgas interpretācijas neesamība tiem gadījumiem, kad informācija var tikt nodota trešajai personai, apdraudētu šo mērķi, kas būtu pretrunā Direktīvas 2004/39 preambulas 2. apsvērumam³¹. Tieši tādēļ šīs direktīvas 54. panta 1. punktā uzraudzības iestādēm ir noteikts aizliegums izpaust to rīcībā esošo informāciju nevispārinātā un neanonimizētā formā³². Turklāt Tiesai ir bijusi izdevība uzsvērt šo principu 2014. gada 12. novembra spriedumā *Altmann* u.c.³³.

45. Tomēr, kaut arī pamatlietas priekšvēsture ir identiska tai, kāda tā bija lietā, kurā tika taisīts spriedums *Altmann* u.c.³⁴, šī lieta attiecās vienīgi uz Direktīvas 2004/39 54. panta 1. un 2. punktā paredzēto izņēmumu no dienesta noslēpuma neizpaušanas pienākuma apjomu gadījumos, kad konfidencialā informācija attiecas uz likvidācijas procesā esošu uzņēmumu, kura darbība ir bijusi krāpnieciska un par kuru vairāki atbildīgie ir notiesāti ar brīvības atņemšanu. Pamatlietā Tiesai šajā pašā kontekstā tiek lūgts pirmo reizi izteikties par “konfidencialas informācijas” kvalifikāciju un dienesta noslēpuma tvērumu Direktīvas 2004/39 54. panta 1. punkta izpratnē.

46. Šajā ziņā jānorāda, ka finanšu tirgu uzraudzības iestādes pilda vispārējo interešu uzraudzības uzdevumu. Lai to izdarītu, šo iestāžu rīcībā ir jābūt dokumentiem, kas sniedz būtisku informāciju par uzraugāmā uzņēmuma situāciju, attīstību un pastāvību.

47. Tādējādi šīs informācijas savākšanai un apmaiņai, ciktāl tā ir nepieciešama un tieši saistīta ar uzraudzības darbību, ir jānotiek konfidenciali. Proti, uzraudzības iestādēm, lai tās pareizi pildītu savu uzdevumu, ir vajadzīga pilnīga, patiesa un ticama informācija. Lai uzraudzība būtu efektīva, uzraugāmajiem uzņēmumiem attiecībā pret kompetentajām iestādēm ir jābūt pilnīgi pārskatāmiem. Tas ietver konfidencialu apiešanos ar informāciju, kas ir saistīta ar šiem uzņēmumiem, lai noteikumi par dienesta noslēpumu nezaudētu iedarbību. Tādējādi šie iemesli var attaisnot pamattiesību uz piekļuvi kompetento iestāžu rīcībā esošajiem dokumentiem³⁵ leģitīmu aizskārums, lai nodrošinātu finanšu tirgu uzraudzības sistēmas pareizu darbību un stabilitāti. Šajā ziņā šo iestāžu raksturīgajām iezīmēm, funkcijām vai lomai ir jāietekmē to rīcībā esošo dokumentu un informācijas pieejamība.

48. Finanšu tirgu uzraudzības sistēmas kontekstā valstu uzraudzības iestādēm, lai vislabāk izpildītu savu uzraudzības uzdevumu, ir jābaida uzraugāmo uzņēmumu uzticēšanās³⁶. Proti, atcerēsimies, ka tās būs vairāk motivētas sniegt uzraudzības iestādēm ticamu un patiesu informāciju, ja tās zinās, ka šī informācija tiks aizsargāta ar konfidencialitātes principu.

49. Turklāt, tā kā Savienības likumdevējs ir paredzējis, ka valstu uzraudzības iestādes darbojas tīklā, tāda pati konfidencialitātes prasība ir spēkā šo iestāžu pašu starpā³⁷. Tas nozīmē, ka informācijas apmaiņai starp tām ir jābūt pastiprinātai ar konfidencialitātes garantiju attiecībā uz informāciju, ko tās iegūst un glabā saistībā ar to uzraudzības uzdevumiem.

31 Ģenerālvokātes J. Kokotes [J. Kokott] secinājumi lietā *UBS Europe* u.c. (C-358/16, EU:C:2017:606, 37. punkts).

32 Ģenerālvokātes J. Kokotes secinājumi lietā *UBS Europe* u.c. (C-358/16, EU:C:2017:606, 30. punkts).

33 C-140/13, EU:C:2014:2362.

34 C-140/13, EU:C:2014:2362. Abos gadījumos ir runa par *BaFin* atteikuma apstrīdēšanu, kas pieņemts par lūgumu piekļūt zināmiem *Phoenix* dokumentiem (aplūkojamajā gadījumā speciālās pārbaudes ziņojumam, revidentu ziņojumiem, iekšējiem dokumentiem, ziņojumiem un korespondencei), kas iesniegts, pamatojoties uz *IFG* 1. panta 1. punktu.

35 Par šo kvalifikāciju kā pamattiesībām skat. ģenerālvokāta F. Ležē [P. Léger] secinājumus lietā *Padome/Hautala* (C-353/99 P, EU:C:2001:392, 55. un 77. punkts).

36 Spriedums, 2014. gada 12. novembris, *Altmann* u.c. (C-140/13, EU:C:2014:2362, 31. punkts).

37 Pat šajā tīklā dienesta noslēpumam, ar kuru tiek aizsargātas skarto personu tiesības, ir jāprevalē, kamēr notiek informācijas apmaiņa starp uzraudzības iestādēm. Šajā nozīmē skat. Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 20. marta Direktīvas 2000/12/EK par kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu (OV 2000, L 126, 1. lpp.) preambulas 25. apsvērumu, Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 14. jūnija Direktīvas 2006/48/EK par kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu (OV 2006, L 177, 1. lpp.) preambulas 23. apsvērumu un Direktīvas 2014/65 preambulas 153. apsvērumu.

50. Turklāt šī nepieciešamā uzticēšanās iekļaujas arī atturošajā aspektā, kāds piemīt finanšu tirgu uzraudzības iestāžu īstenotajām funkcijām un kas paredz, ka šo iestāžu rīcībā ir informācija, ko sargā dienesta noslēpums un konfidencialitāte. Proti, uzraudzības iestāžu īstenotā prevencijas funkcija paredz, ka savākšana un izziņa notiek konfidenciali, ņemot vērā, ka jebkāдай izpaušanai dabiski var būt nopietnas sekas, un tas pats attiecas uz informāciju, par kuru interese pirmšķietami var šķist necīga, bet kura faktiski ir būtiska finanšu tirgu un šo pēdējo minēto uzraudzības sistēmas darbībai.

51. Proti, lai gan dažreiz konkrētas, uzraudzības iestāžu rīcībā esošās informācijas sensitivitāte uzreiz nav acīmredzams, tās izpaušana var ietekmēt finanšu tirgu stabilitāti. Finanšu tirgu uzraudzības iestāžu saņemtā vai sagatavotā informācija, kas *a priori* var šķist esam nenozīmīga, beigās var izrādīties būtiska īpašajā finanšu tirgu darbības kontekstā un uzņēmumiem, kuri attīstās šajā tirgū un kuri ir uzraudzības objekts.

52. Tādējādi, ja netiktu garantēta stingra šādas valsts uzraudzības iestāžu rīcībā esošās informācijas konfidencialitāte, pastāvētu tiesiskās nenoteiktības un finanšu tirgu uzraudzības sistēmas vājināšanas risks³⁸. Tādējādi ir nepieciešama īpaša piesardzība, ņemot vērā finanšu katastrofas risku, kāds iestātos gadījumā, ja tiktu sarautas uzticības saites finanšu tirgus darbībā un tā nepārtrauktās uzraudzības sistēmā³⁹. Proti, viss, kas varētu tikt uztverts kā informācijas aizsardzības vājš punkts, apdraudētu uzraudzības sistēmu uzticēšanās apdraudējuma dēļ, un ikviens trūkums kompetento iestāžu rīcībā esošās informācijas aizsardzībā varētu traucēt šīs sistēmas pareizu darbību. Šīs informācijas izpaušana varētu destabilizēt konkrēto uzņēmumu, un tās sekas varētu būt arī uzraudzības iestāžu uzticamības zaudēšana finanšu tirgu dalībnieku acīs, kuri nodod šo informāciju un tādējādi ļauj šīm iestādēm īstenot savas funkcijas.

53. Protams, valstu uzraudzības iestāžu rīcībā var būt publiska rakstura informācija tādā nozīmē, ka šī informācija sasaucas ar tādu Savienības tiesībās paredzētu publicēšanas pienākumu kā Pirmās direktīvas 68/151/EEK 2. un 3. pantā paredzētais⁴⁰. Tomēr pat šādā situācijā es uzskatu, ka šīs iestādes nav paredzētas tam, lai uzņemtos “vienīgā kases lodziņa” funkciju, jo, manā ieskatā, tām nebūtu jābūt pienākumam piekrist lūgumam par piekļuvi tādai informācijai.

54. Rezumējot – ir jāuzskata, ka dienesta noslēpums, kurš kā princips ir noteikts Direktīvas 2004/39 54. pantā, nav pielāgojams atkarībā no uzraudzības iestāžu rīcībā esošās informācijas rakstura. Visa šo iestāžu rīcībā esošā informācija ir jāuzskata par konfidencialu, jo minēto iestāžu uzdevums ir nevis komunicēt ar sabiedrību, bet gan vienīgi uzraudzīt uzņēmumus, kuri darbojas finanšu tirgos, tādējādi sekmējot to stabilitāti un regulēšanu.

55. Turklāt jāprecizē, ka, manā ieskatā, Direktīvas 2004/39 54. panta 1. punktā lietotie apzīmējumi “dienesta noslēpums” un “konfidenciala informācija” sakrīt. Tādējādi abi šie formulējumi ir jāuzskata par liekvārdības izpaušmi, jo faktiski tie apzīmē vienu un to pašu konceptu un vienu un to pašu domu.

38 Spriedums, 2014. gada 12. novembris, *Altmann* u.c. (C-140/13, EU:C:2014:2362, 33. punkts).

39 Direktīvas 2004/39 17. pantā ir paredzēta nepārtraukta finanšu tirgu uzraudzība, kas nozīmē nepārtrauktu informācijas plūsmu starp uzraugamajiem uzņēmumiem un uzraudzības iestādēm.

40 Padomes 1968. gada 9. marta Pirmā direktīva par to, kā vienādošanas nolūkā koordinēt nodrošinājumus, ko dalībvalstis prasa no sabiedrībām Līguma 58. panta otrās daļas [vēlāk – EKL 48. panta otrā daļa, šobrīd – LESD 54. panta otrā daļa] nozīmē, lai aizsargātu sabiedrību dalībnieku un trešo personu intereses (OV 1968, L 65, 8. lpp.).

56. Starp citu, jāatgādina, ka saistībā ar Pirmo direktīvu 77/780 Tiesa, uzsverot to, cik svarīgi ir aizsargāt dienesta noslēpumu, jau 1985. gada 11. decembra spriedumā *Hillenius* plaši akceptēja kredītiestādes uzraugošo valsts iestāžu rīcībā esošās informācijas konfidencialo raksturu⁴¹, tādējādi sekojot ģenerāldokāta G. Slinna [*G. Slyn*] secinājumiem⁴², kurš rekomendēja neradīt dalījumu starp dažāda veida informāciju un ieteica Tiesai nospriest, ka dienesta noslēpuma neizpaušanas pienākums tostarp aptver liecības.

57. Ja tiktu pieļauts iestāžu, kuras saskaras ar lūgumiem piekļūt to rīcībā esošajiem dokumentiem, konkrēts un individuāls izvērtējums katrā atsevišķā gadījumā, tas nozīmētu riskēt ar uzraudzības sistēmas sadrumstalošanu un tas varētu izraisīt atšķirīgu attieksmi atkarībā no valsts iestādes subjektīvi veikta izvērtējuma par lūgumu piekļūt dokumentiem. Atcerēsimies, ka Direktīvas 2004/39 vienveidīgas piemērošanas prasība un ar to sasniedzamais saskaņošanas mērķis pieprasa panākt informācijas, kuru saņem un sagatavo uzraudzības iestādes, konfidencialā rakstura novērtējuma viendabīgumu un tāvad vairāk vispārēja konfidencialitātes principa spēkā esamību, nevis dienesta noslēpuma piemērošanas izvērtējumu katrā atsevišķā gadījumā. Pamatlietā šim vispārējam principam ir jāattaisno *E. Baumeister* lūgtās informācijas neizpaušana, lai nevājinātu finanšu tirgu uzraudzības sistēmu un lai nekaitētu tās efektivitātei.

58. Šajā ziņā var iedvesmoties no Direktīvas 2004/39 preambulas 5. apsvēruma, kurā tiek veicināta finanšu sistēmas integritāte un efektivitāte un kas nozīmē konfidencialitātes principu attiecībā uz finanšu tirgu uzraudzības sistēmu. Tas nozīmē, ka virsroku varētu gūt konfidencialitātes un dienesta noslēpuma plaša interpretācija. Tāpat ir iespējams iedvesmoties no Direktīvas (ES) 2016/943⁴³ preambulas 8. apsvēruma, kurā tiek paredzēts izvairīties no iekšējā tirgus sadrumstalošanas⁴⁴ un atbilstošo noteikumu par komercnoslēpumu kopējās atturošās ietekmes vājināšanas iekšējā tirgū. Turklāt šīs direktīvas preambulas 14. apsvērumā ir norādīts uz likumīgu interešu esamību vispārēji aizsargāt konfidencialo informāciju un tiek uzstāts uz to, ka ieinteresētajām pusēm ir tiesiskā palāvība, ka šī konfidencialitāte tiks aizsargāta.

59. Tādējādi, neskatoties uz Nīderlandes valdības rakstveida apsvērumiem un norādēm, kādas judikatūrā jau ir bijis iespējams sniegt attiecībā uz citām jomām, kas nav finanšu tirgu uzraudzība, ir jāuzstāj uz to, ka vienotība Direktīvas 2004/39 piemērošanā tiktu vājināta, ja dalībvalstīm tiktu piešķirta novērtējuma brīvība, noskaidrojot darījuma noslēpuma un jēdziena “konfidenciala informācija” apjomu, vai ja katra uzraudzības iestāde subjektīvi varētu izvērtēt, kāda informācija var tikt izpausta, veicot katra lūguma piekļūt dokumentiem konkrētu un individuālu pārbaudi, kas turklāt radītu ievērojamu darba apjomu šīm iestādēm, kurām būtu jāizšķir dažādās iesaistītās intereses⁴⁵.

60. Šajā ziņā jāņem vērā, ka Savienības likumdevējs pats ir izšķīris dažādās iespējami esošās intereses un atradis līdzsvaru starp tām, izvirzot, kā tas tika norādīts iepriekš⁴⁶, vispārēju finanšu tirgu uzraudzības iestāžu saņemtās un sagatavotās informācijas neizpaušanas principu, vienlaikus paredzot izsmeloši uzskaitītus izņēmumus⁴⁷, kuri kā tādi ir interpretējami šauri.

41 Spriedums, 1985. gada 11. decembris, *Hillenius* (110/84, EU:C:1985:495, 26. punkts).

42 Ģenerāldokāta G. Slinna secinājumi lietā *Hillenius* (110/84, nav publicēti, EU:C:1985:333).

43 Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 8. jūnija Direktīva par zinātnības un darījumdarbības neizpaužamas informācijas (komercnoslēpumu) aizsardzību pret nelikumīgu iegūšanu, izmantošanu un izpaušanu (OV 2016, L 157, 1. lpp.).

44 Finanšu tirgu uzraudzības sistēma ir attāli saistīta ar iekšējā tirgus istenošanu (skat. šo secinājumu 39. punktu).

45 No judikatūras par Savienības iestāžu dokumentu izsniegšanu izriet, ka, ja Tiesa izšķirtos par šādu interpretāciju, katrai iesaistītajai iestādei būtu jāizsver atšķirīgas intereses. Šajā nozīmē skat. ģenerāldokātes J. Kokotes secinājumus lietā *Komisija/Stichting Greenpeace Nederland* (C-673/13 P, EU:C:2016:213, 54. punkts). Tādējādi, pēc analoģijas, pamatlietā būtu runa par līdzvara atrašanu starp finanšu tirgu uzraudzības sistēmas aizsargāšanu un uzņēmēja, kuram ir radīts kaitējums no uzņēmuma krāpnieciskas rīcības, interešu aizsardzību ārpus jebkādas tiesvedības tiesā.

46 Skat. šo secinājumu 41. punktu.

47 Ģenerāldokātes J. Kokotes secinājumi lietā *UBS Europe* u.c. (C-358/16, EU:C:2017:606, 83. un 84. punkts), kā arī spriedums, 2014. gada 12. novembris, *Altmann* u.c. (C-140/13, EU:C:2014:2362, 34. un 35. punkts).

61. Uzskatu, ka šajā jomā nedz Tiesai ir jāaizstāj Savienības likumdevēja vērtējums, nosakot precīzus kritērijus un nosacījumus dienesta noslēpuma apjomu raksturojošo elementu noskaidrošanai, nedz arī finanšu tirgu uzraudzības iestādēm ir jānodrošina šā delikātā līdzsvara meklējumi, kas nozīmētu kazuistisku pieeju, tādējādi vājinot saskaņotās uzraudzības sistēmu, jo Savienības likumdevēja izvēlēta loģika ir samērīgi izšķirt dažādās iesaistītās intereses.

62. Visbeidzot, atgriežoties pie pamatlietas, šķiet, ka no Tiesai iesniegtajiem apsvērumiem izriet, ka *E. Baumeister* situācija pašlaik neatbilst nevienam no Direktīvas 2004/39 54. pantā paredzētajiem izņēmumiem. Turklāt, kā tas izriet no dzirdētā tiesas sēdē, lai arī šķiet, ka pamatlietā risināmais jautājums ir par tiesāšanās izdevumu noteikšanu, jautājums ir par to, kā *BaFin* ricībā esošās konfidencialās informācijas iegūšana varētu būt noderīga šajā kontekstā.

63. Ņemot vērā šos apstākļus, pamatlietā aplūkojamajam gadījumam nevajadzētu būt iemeslam, lai Tiesa mīkstinātu konfidencialitātes principu un dienesta noslēpuma neizpaušanas pienākumu, kas aptver visu informāciju, kuru saņem un sagatavo finanšu tirgu uzraudzības valsts iestādes.

64. Līdz ar to īpašajā finanšu tirgu uzraudzības kontekstā ir jāizvēlas par labu informācijas, kas ir uzraudzības iestāžu ricībā, konfidencialā rakstura plašai nozīmei, pieļaujot tās izpaušanu vienīgi Direktīvas 2004/39 54. pantā paredzētajos gadījumos. Proti, Savienības likumdevēja noteiktais vispārējais princips ir dienesta noslēpums, un izņēmumi no šā konfidencialitātes principa var tikt saprasti tikai šauri un pieļauti tikai tad, ja tie ir tieši paredzēti Direktīvas 2004/39 tiesību normās. Šajā ziņā finanšu tirgu uzraudzības iestādēm, izņemot šajās tiesību normās izsmēļoši uzskaitītos gadījumus, ir pienākums ievērot dienesta noslēpumu bez ierobežojuma laikā.

65. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, jāsecina, ka visa informācija, tajā skaitā sarakstes un paziņojumi, kas attiecas uz uzraugāmo uzņēmumu un ko saņem vai sagatavo finanšu tirgu uzraudzības valsts iestāde, bez kādiem citiem nosacījumiem ietilpst jēdzienā “konfidenciala informācija” Direktīvas 2004/39 54. panta 1. punkta otrā teikuma izpratnē un tādējādi to atbilstoši šīs direktīvas 54. panta 1. punkta pirmajam teikumam aizsargā dienesta noslēpums.

V. Secinājumi

66. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, ierosinu Tiesai atbildēt uz *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa, Vācija) uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem šādi:

Visa informācija, tajā skaitā sarakstes un paziņojumi, kas attiecas uz uzraugāmu uzņēmumu un ko saņem vai sagatavo finanšu tirgu uzraudzības valsts iestāde, bez kādiem citiem nosacījumiem ietilpst jēdzienā “konfidenciala informācija” Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Direktīvas 2004/39/EK, kas attiecas uz finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Padomes Direktīvas 85/611/EEK un 93/6/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/12/EK un atceļ Padomes Direktīvu 93/22/EEK, 54. panta 1. punkta otrā teikuma izpratnē, un tādējādi to atbilstoši šīs direktīvas 54. panta 1. punkta pirmajam teikumam aizsargā dienesta noslēpums.